

המקדיש שדהו פרק שמיני ערכין כח.

מסורת הש"ס

א) [לעיל כד.], ב) [מוספתא פ"ד
ה"י ע"ש], ג) [ובקרא כמי ובהמה
ובקרבן אהרן לא גרים לה מבהמה
ולא כל בהמה], ד) [כחובות נ. ע"ש
סו: ע"ש, ה) [מוס' פ"ד הי"ב],
ו) [בבבא שית כח], ז) [בבבבב ית],

מוסף רש"י

בארשא התקיננו. כשהיה סנהדרין בארשא, שגלתה ושבה שם סנהדרי גדולה, כדאמרין ב"ר"ה (לא). גבי עשר מקסות (ב"מ לה). המבבזו. לעניים, אל יבבזו יותר מחומשו. שזנכסוי, שלא יטערן לצריז (כתובות נ).

רבינו גרשום

מכל אשר לו ולא כל אשר לו דהיינו
מטלטלין (ו) : בתו"ש לו רשות למכרה
צקטנותה ולא צנערותה: המצנצו.
לעניים: [ג] חומש. דגמרינן מיעקב
דכתיב היה תאין עשורין' (ר' אלעזר
זן עזרה היה תאין דרבי אילא און
אחא לאשמועינן שיהא אדם חס על
נכסיו ר"א לית ליה דרבי אילא דאי
צנצו טובא לא אריכפת לן אלא
שטייר לעצמו קאמ דומיא דחרס:
מרתנ' שסחרמים איהו. דכתיב (ו)
כל חרס צישראל וגו' וכן דרדידיה
הוא חס הנאה צדק אי הוה ממדייה
איזו גופיה וכו' היה ולא יהב איה
לכהן אחר: נגאון דברי ר' יהודה
דלויס אין מחרימין צקרקעות:
ודברי ר' שמעון צמטלטלין. שהרי
אין סחרמים שלהן הלכך אי מחרימי
מטלטלין חיללא חרס ויהי ליה
לכהניס: גב' (ו) מדיאצטריין איה
לרבי למימר צמטלטלין נגאון דברי
ר"ש דמשמע אצל צקרקעות אין
נגאון דבריו מכלל דלקרקעות נמי
פלגי: אף רבי שמעון לא נחלק
עליו כו'. והכי משמע מלתיה דרבי
נגאון דברי ר' יהודה לר' שמעון
צקרקעות צדרי ר"ש צמטלטלין:

אמר אם התחם את כולן אינן תורמין: **באב** בביתו דר' **אילא** דאמר: **באב** תחומות תחומות: **הכפזו** אל הכסוי לנדיקא אל **ביבזו** יתר מחשכין שלש **גיטור** לביתיה דר' אל אמר יהא אדם חס לית ליה דר' **אילא** אל א שייך לצעמו קצת כלי להחרים: **כל** השאר א' לעולם כן עוריה דאמר יהא אדם חס אית ליה דר' **אילא** שיהא חס ואל **ביבזו** יתר **כפזו** יתר **החושכין**: **בשכש** לבבזו יתר **חומשין**: **מתני'**: **שני** אדם מחרים **דבר** שאינו שלו. **דעבר** עברי ושהה מקנה חזונו כובל: **הכנתים** והלויים אין תורמין: **נכסיהן** שאין נהון בתוך דין חומשין: **כרמורש** לקמן: **חומשין** שלהן. **מה** יתרון אם היה מחרימן שלו תורמין **לכנתים**: **נתיין** דברי ר' **יתודה**, דאמר לויים אין

מחרימין בקרקעות דכתיב כי אחוזת עולם הוא להם: ודברי ר' שמעון דאמר ליום מחרימין מרקתני מיפא אמר ר' ראובן דברי ר' יהודה בקרקעות ודברי ר' שמעון במטלטלין, ר' יהודה מחרימין והבי קאמר רבי נרשין דברי ר' יהודה לר' שמעון דלויים אין מחרימין בקרקעות דס

בִּין קָרַן פֿ בִּין חוּמֶשׁ כִּי
לִים קוּדְמִין. דֹּא הוּא יִהְיֶה
אֲמֹר פֿ בִּין בְּרִישָׁא הַלֵּךְ הַדְרִי
זֶה הַגְעִסִיד. דֹּא מְרִי זַעֲלִים

(א) היכי דמי דאמור בעשרים ואחד הבעלים קודמין
 ואם לאו (ב) אומר לו הגעתיד: מתני' יאמחרם
 אדם מצאנו ומבקריו ומעבדיו ומשפחותיו
 הכנענים ומשרה אחוזתו ואם החרים את
 כולם אינם מוחרמים דברי ר"א א"ר אליעזר
 בן עזריה מה אם לגבוה אין אדם רשאי
 להחרים כל נכסיו על אחת כמה וכמה
 (ג) שיהא אדם (ד) חס על נכסיו: גמ' מנא הני
 מילי דתנו רבנן (ה) מכל אשר לו ולא כל אשר
 לו מאדם ולא כל אדם (ו) מבהמה ולא כל
 בהמה (ז) משרה אחוזה ולא כל שדה אחוזה
 יכול לא יחרים ואם החרים יהו מוחרמין ת"ל
 אך (ח) דברי רבי אליעזר אמר ר"א בן עזריה
 כמה אם לגבוה אין אדם רשאי להחרים כל
 נכסיו על אחת כמה וכמה ויחזיק אדם (ט) חס
 על נכסיו וצריכא דאי כתב רחמנא מכל אשר
 לו הוה אמינא כל דאית ליה לא לחרים אבל
 מין אחד ליחרמיה כוליה כתב רחמנא מאדם
 ולא כל אדם ואי כתב רחמנא מאדם דלא סגי
 ליה בלא (י) עבודה אבל שדה סגי ליה בדיסתורן
 (יא) ואי אשמעינן הני תרתי משום דהכא חיותא
 והכא חיותא אבל מטלטלין ליחרמינהו כולתו
 צריכי (יב) בהמה למה לי לכדתניא יכול
 יחרים אדם בנו ובתו עבדו ושפחתו העבריים
 ושרה מקנתו תלמוד לומר בהמה מה בהמה
 יש לו רשות למוכרה אף כל שיש לו רשות
 למוכרה והלא בתו קטנה יש לו רשות
 למוכרה יכול יחרימנה תלמוד לומר בהמה
 מה בהמה יש לו רשות למוכרה לעולם אף
 כל שיש לו רשות למוכרה לעולם: אמר רבי
 אליעזר בן עזריה אם לגבוה אין אדם רשאי
 בו: היינו ת"ק איכא בינייהו דרבי אילא
 (יג) דאמר רבי אילא באושא תתסנינו תמבזבז

אל יבזבו יותר מחומש מעשה באחד
ושבב ואמרי לה רבי ישבב ולא הניחו
עבדו ושפחתו העברים ושדה מקנתו אין
לזוים אין מחרימין דברי רבי יהודה ר"ש
אין שאין החרמין שלהן אמר רבי נראין דברי
דברי ר"ש במטלטלין שאין החרמין של
להן אלא לזוים בשלמא מקרקעי לא מחרימין
קרא מכל אשר לו ומשדה אחוזתו מקיש
לזוים בשלמא מטלטלים לחרים דלא מקיש
מחרימין נמי דקאמר מטלטלי והא מודקת
שמעון במטלטלי מכלל דרבי שמעון מקרקעי
רבי שמעון בקרקעות שאף ר"ש לא נחלל
בר אבין יחרים מטלטלין נותנן לכל כהן שיש

למשל, הואיל ואין חרמין שלהן אלא של כהנים הלכן מחזירימן: מקיש ממלשלין ליריע קאמר הכי נראין אבל מבלל ד' שמעון גופיה מקרקעי נמי קאמר דלויים מחז' כי אחזות עולם היא להם שאף רבי שמעון לא נחלק עליו כו']. החיים ממלשלין. בי כהן שירצה יתנם כלומר שטובת הגנאה שלו:

דַּתְנֵנוּ רַבְנֵנוּ מִכֵּל אִשֶּׁר לֹא וְלֹא בֶּל אִשֶּׁר לֹא. וְאִתּוֹ וְהֵא הֵא קִרְסָה
בְּחֵרֶס הֵימֵן לְכַהֲנִים כְּמִידָה דִּהֵא בְּסִיפֵיהּ דְּקִרְסָה כְּמִידָה לֹא
יִמְכֹּר וְלֹא יִגָּאֵל וְאִילוּ חֲרָמִי צִדֵּק הָיִיתָ יֵשׁ לְהֵס פִּדְיוֹן כְּהֻדָּה וְיִמְכֹּר
קִלְמָתָא בְּחֵמְנִי וְמֵה אֵס לְגִבּוּהָ הֵא לֹא לְגִבּוּהָ הֵא כִּי אֵס לְכַהֲנִים
וְכוֹר (ו' דל"ח) דְּלִיכָא צִפְרֵק הַשְׁלֹחַ (גִּיטין)
דף קנ"ח: מֵאֲדָם אֵלּוּ עֲצֵדוֹ וְשִׁפְחוֹתָיו
הַכְּנַעֲנִים וּפְרִיץ מִינֵה לְרֹב דְּלֹאמֶר
הַמִּקְדֵּשׁ עֲצֵדוֹ יֵאל לְחִירוֹת דְּלִמְהִיּו
עִם קְדוּשָׁה קִלְמָתָא וְחֵלִי קִפְרִיץ וְהֵא
בְּחֲרָמִים אֵין צִוֵּר קְדוּשַׁת הַגּוֹף וְלֹא
דְּמִי לְמַקְדֵּשׁ לְיוֹמֵר דְּלִמְהִיּו עִם קְדוּשָׁה
קִלְמָתָא וְיֵאל דְּלִיכָא בְּחֲרָמִים הֵימֵנִן
לְכַהֲנִים עִם צִוֵּר קְדוּשַׁת הַגּוֹף כְּדִמְנִי
לְקַמֵּן צִפְרִיקוֹן (דף קנ"ט.) חֲרָמִים כֻּל
זְמַן שְׁהֵן צִבִּית צַעֲלִים הִרִי הֵן
כְּהֻדָּה לְכָל דְּבִרְיָהּ נִתְּנָם לְכֵן הִרִי
הֵן כְּחוּלִין אֲלֵמָא אִית בְּצִוֵּר קְדוּשַׁת
הַגּוֹף: טו (לֵאלָא) [ת"ל] בְּחֻמָּה
מֵה בְּחֻמָּה שֶׁ לֹא רְשׁוּת דְּמִכּוֹר צַעֲלֵהּ.

וְאֵת יִצְחָק יְצִיא אֶלְכָּם שָׂדֶה אַחֲרָה נָמִי שֶׁהָיָה
אִם מִכְרָה חֲזוּרָה לְעֵלִים צִיּוֹנִל וְיִצְחָק
דִּמְיוֹנִי שֶׁ לוֹ רְשׁוֹת הַלְוִיָּה מִיְדוֹ לְעוֹלָם
כְּגוֹן אֵת הַקְדִּישָׁה וְגֻאֲלָה אַחֵר
שֶׁמִּתְחַלֶּקֶת לְכֹהֲנִים צִיּוֹנִל אֵין יִצְחָק
דִּמְיוֹנִי מִהַ בְּהֵמָה שֶׁ לוֹ רְשׁוֹת לְמוֹכְרָה יִצְחָק
וְשֶׁדֶּה אַחֲרָה נָמִי כָּל זֶמֶן שֶׁהָיָה צִידוֹ
יִכּוֹל הוּא לְמוֹכְרָה מִשְׁאִלִּים צִנְחוֹ
לְמַשְׁתַּגְדִּיל אֵין לוֹ רְשׁוֹת לְמוֹכְרָה :
דִּמְיוֹנִי מִשְׁאִלִּים וְתוֹנֵן כָּבֹד בְּהֵן
שִׁירִיצָה שְׁנֵאמַר כָּל חֵרֶם בִּישְׂרָאֵל אֵין
יִהְיֶה. אֵין זֶה עֵיקַר דְּרֵשׁ דֵּהָא קִרְא
אִינְטֵרִיךְ כְּדִרְשֵׁי לִיָּה לְקַמִּיָּה נִמְנו
לְכֵן הִי הוּא כְּחוּלִין לְכָל דְּבָרֵי שְׁנֵאמַר
כָּל חֵרֶם שֶׁיִּשְׂרָאֵל אֵין יִהְיֶה וְהָאֵל דִּלְמַר
הֵכָּה וְתוֹנֵן לְכָל כֵּהֵן שִׁירִיצָה מִסְפָּרָה
הוּא כְּמוֹ מִרְמוֹהַ שְׁנוֹתֶנָּה לְכָל כֵּהֵן וְאֵין
צִרִיךְ לִיתֵּנָה לְכֵהֵן שְׂצֻאוֹת מִשְׁמֵר
וְעוֹד אִי הִי עֵיקַר דְּרֵשׁ מֵאִי הָא
דְּפִרְיָךְ לְקַמִּיָּה לִּיקְשֵׁי מִטְּלָלִין לְקִרְקָעוֹת
וְהֵלָּא גִזְרֵת הַכְּסוּתָה הִיא אֲלֵף שִׁמ״ס
לְדֵא עֵיקַר דְּרֵשׁ הוּא זֶה :

ש"א התקינו המבזבזי
יש מעשה באחד שבקש לבזבז יותר מחומש ולא
ישבב ולא הניחו לו חביריו ומנו רבי עקיבא:
ש ושהה מקנתו אין מוחרמין שאין אדם מחרים
כרי רבי יהודה ר"ש אומר הכהנים אין מחרמין
אמר רבי נראין דברי רבי יהודה בקרקעות שנאמר
ש שאין החורמין שלהן: גמ' ור' יהודה בשלאמר
מקרקעי לא מחרמי דכתיב² כי אחוזת עולם היא
מושה אחוזתו מקיש ממטלטלין לקרקעות ורבי שמעון
ם לחרים דלא מקיש אלא מקרקעי אמאי הכתיב
ממטלטלי והא מודקתני סיפא אמר רבי נראין דברי
ל דרבי שמעון מקרקעי נמי קאמר הכי קאמר אמר
ש"א ר"ש לא נחלק [עליו] אלא בממטלטלין אבל
לין נותנן לכל כהן שירצה שנאמר³ כל חרם בישראל
לך

הנים הלכך מחזירימן: מביש ממלמלין לקרקעות. מה קרקעות אין מחזירימן אף ממטללין נמי: (והא נוסיה מבישני נמי קאמר דלויים מחזירימן: לא (לעולם) סבירא ליה לר' שמעון דמקרקעי (אין לא נחלק עליו כו'): החרים ממלמלין, בישראל קא מיירי: שנאמר כל חרם בישראל לך יהוה. לאיזה

שיטה מקובצת

י א מיי פ"ו מהלכות ערכין
 הלכה ז וע"ש:
 יא ב מיי פ"ח מהל' ערכין
 הלכה יג:
 ג מיי שס [ופ"ו מהל' מתנות
 עניים הל' ה טו"ש"ע ו"ד סי'
 רמטט סעי' א]:
 יב ד מיי פ"ו מהל' ערכין הלכה
 כא:
 יג ה מיי שס הלכה ז:
 יד ו מיי שס הלכה ה ובר"י
 דמקיש:

תורה אור השלם

1. אַךְ כֹּל הָרַם אֲשֶׁר יִהְיֶה:
אִישׁ לִי מִכָּל אֲשֶׁר לוֹ מֵאֲדָם
וּבִהְמָה וּמִשְׁדֵּה אֲחֻזָּתוֹ
יִקְרֶה וְלֹא יִגָּאֵל כִּי חֶרֶם קִדָּשׁ
יִקְרָשׁ הוּא לִי: וְיִקְרָא כֹה כֹה
2. וְשָׂדֶה מִגֵּרֶשׁ עֲרִיתָם לֹא
יִקְרֶה כִּי אֲחֻזָּת עֹלָם הוּא
לָהֶם: וְיִקְרָא כֹה לֵד
3. כֹּל הָרַם בְּיִשְׂרָאֵל כִּי יִהְיֶה:
בְּמִדְבַּר כִּי יִדֹּ

הגהות הב"ח

(א) גמ' מבהמה נהה לי:
(ב) רש"י ד"ה והיכי דמי וכו'
ע"כ. נ"ב סלעים כי כ"ח סלעים
נ"ב החומש הוא כ"ו סלע ודינר
שהוא החומש נ"ב סלע כי
וק"ל: (ג) ד"ה אצל וכו'
מטלטלין הס"ד ואח"כ מ"ה
למכור לעולם אבל בתו ים
לו רשות: (ד) ד"ה מכלל
מחלטינדי ליה:

שינוי נוסחאות

אָן רֹחֵיכִי דְמִי (ש"ס, ט) וְאֵל לֹא
 מִשְׁכָּנִי הַבְּתֵרָק (ש"ס, ט) אֶלֶס
 חֹבֵב לִירוּשָׁה מִן (ש"ס, ט) אֶלֶס
 וּמִשְׁכָּנִי אֲהוּתָהּ, אֶלֶס כִּי
 חֹבֵב דְּבִרִי (ש"ס, ט) אֶלֶס חֹבֵב
 יְרִיחָהּ מִן (ש"ס, ט) כִּלָּה עֲבָדִי
 מִשְׁכָּנִי (ש"ס, ט) אֶלֶס שְׁמִי
 הַיְּהוּדִיחָה אֶלֶס מִזֵּי אֵל
 בִּשְׁמִיעָה בְּלִמְעָא
 אֲשִׁינְיִי וְחִי אֲשִׁינְיִי
 לִחְמֵא וְאֲשִׁינְיִי עַד שְׁמִי
 כְּנֻלָּה וְאֲשִׁינְיִי וְחִי תְרִי
 (כ"ז, ג' ו' ח') כְּסִיבִי כִּי לִחְמֵא
 (כ"ז, ג' ו' ח') קִרְנֵי קֻמְנֵי
 אֶלֶס מִשְׁכָּנִי אֲדָמִר, אֶלֶס
 בְּעִלִּים כִּרְשָׁא (ש"ס, ט) מִמֻּסִּי
 דְּנִמְרִיק (ש"ס, ט) עוֹד אֲדִינְי
 בְּקִרְיָ (ש"ס, ט) מִזֵּי מִזֵּי
 כְּתָמֵי כִּי רֹשֶׁת וּשְׁלָמִי (נִמְנָק)
 אֶלֶס וְאֶלֶס רֹשֶׁת אֶלֶס
 אִין בְּרִי לִחְמֵא עֲלֵיהּ שְׁמִי
 אֶלֶס וְאֶלֶס מִשְׁכָּנִי
 אֲדִינְיִנִי מִבְּהֵמָה חִי מִשְׁכָּנִי
 אֲהוּתָה שְׁמִי אֶלֶס (ש"ס, ט)
 מִבְּהֵמָה חִי תְרִי בִּיבִל
 כִּרְשָׁא אֲדָמִר בְּרִי נִחְלִין
 אֲבִילֵא דְרִימֵא אֶלֶס
 וְזֵן שְׁמִי בְּרִי שֶׁל רֹשֶׁת
 לִמְבֹרָה (ש"ס, ט) וְנִקְשִׁי
 מִתְּנֻלָּה (ש"ס, ט)

[illegible]

חיים אדם מצאנו ומבקר ובר. לכאורה נראה שהם חתומים על אותו דבר, אך למעשה מדובר בשני אנשים שונים. **חיים אדם** הוא שמו של אחד מהחברים הראשונים של **החברה**, שמו של השני הוא **מבקר**. שני האנשים הללו היו חברים באותה חברה, אך לא באותה עת. **חיים אדם** היה חבר בחברה בשנות ה-20, בעוד ש**מבקר** היה חבר בה בשנות ה-30. שני האנשים הללו היו חברים באותה חברה, אך לא באותה עת. **חיים אדם** היה חבר בחברה בשנות ה-20, בעוד ש**מבקר** היה חבר בה בשנות ה-30.